

Ölüm ve Hayat

<https://www.youtube.com/watch?v=ahv7j1asXG8>

1. Hayat ve olum Allah'ın hangi isimlerinin tecellileridir?
2. Imam-i Gazali olum ve dirilisi neye benzetir?
3. Rabita-i Mevt ne demektir? Nasıl elde edilir?

İnsan için hayat ve ölüm kelimeleri iki ayrı doğumun isimleridir. Birincisi dünyaya gelişi, diğeri ise dünyadan kabir alemine göçüşü ifade eder.

“Bir müminin öterek bu dünyadan çıkıp gitmesini, bir çocuğun ana rahminden, o nemli karanlık yerden geniş dünya sahasına çıkmasından başka bir şeye benzetmem.” Hadis-i Şerif

Ölüm için yapılan tariflerden birinde “terhis” ifadesi kullanılır. Ölüm hiçlik olmadığına göre, ruhun bedende görev alması gibi, bu görevinden terhis olması da bir ilahi tasarruf, bir rabbani icraattır.

Bu iki ayrı fiilin icrası Allah'ın iki ayrı isminin tecellisiyle gerçekleşir. Birincisi Muhyi (hayatlandırıcı, hayat verici), diğeri Mümit (ölümü verici, ölümü tattıran.)

Terhis olan kişi artık kışlasında yoktur, ama yeni bir beldenin sakini olmuştur. Nur Külliyyatında Mümit isminin açıklaması yapılırken şu ifadelere yer verilir: “Mevti veren O'dur. Yani, hayatı veren O olduğu gibi, hayatı alan mevti veren dahi yine O'dur.” (Mektûbat)

Bilim adamları hayatın ne olduğunu ve nasıl meydana geldiğini anlamak için nice ömürler tüketmişler.

Bu konuda İslam alimlerinin çok önemli bir tespitleri var:

“Hakiki hakaik-i eşya esma-i ilahiyedir.”

Buna göre, hayatın hakikatini ararken onun kaynağına bakmamız gerekiyor. Böyle bir bakış bizi “Muhyi” ismine ulaştıracaktır.

Şu ayet-i kerime konumuzla yakından ilgilidir:

“Doğrusu Allah indinde İsa'nın meseli, Âdem meseli gibidir. Onu topraktan yarattı, sonra ona ol dedi, o da oluverdi” (Âl-i İmran,59)

Bu “ol!” emrine, tefsir alimleri “canlı bir mahluk kesil” şeklinde mana veriyorlar. Buna göre

ruh gelmeden önce, Adem peygamberin cesedi bir bakıma ölü gibiydi. Yani, görmekten, işitmekten, yürümekten, anlamaktan, sevmekten çok uzak bulunuyordu. Cansız değildi ama henüz Adem de değildi. Topraktan süzülen bir öz varlık, bitki hayatına benzer bir gelişme gösteriyordu.

İnsanın ana rahmindeki ilk dört aylık dönemi de bu safhayı andırıyor.

“Siz ölü iken sizi diriltten Allah’ı nasıl inkâr ediyorsunuz? Sonra sizi O öldürecek, tekrar sizi O diriltecek ve tekrar O’na döndürüleceksiniz.” (Bakara,28)

Bu ayetteki “ölü iken” ifadesine, “insanı teşkil eden elementlerin henüz hücre haline gelmeden önceki durumları” şeklinde mana veriliyor. Bu ifadeyi, önceki ayet için yapılan tefsirin ışığında, “cesedin ruha kavuşmadan önceki hali” şeklinde de anlamak mümkündür.

Cenab-ı Hak hem Hayy (hayat sahibi), hem Muhyi’dir. Hayat şerefinden bizi de hissedar etmeyi rahmetiyle dilemiş ve bizleri hayat sahibi birer varlık olarak yaratmış. Tıpkı, “vücut” yani “varlık” sıfatından mahlukatını da şerefliendirmek için onları var etmesi gibi.

Hayatın menşei ile ilgili çalışmalarda maziye doğru gidildiğinde varılacak son nokta, ilk hücrenin yaratılmasıdır. Güneşten kopmuş bir parça olan yer küremizde, yine güneşten gelme hücreler bulunmayacağına göre, bu yeni varlıkların yer yüzünde yaratıldıklarında ve onlara hayat sıfatının yoktan verildiğinde şüphe yoktur.

Şu var ki, biz “hayat” denilince hemen kendi hayatımızı ve çevremizi kuşatan canlıların hayatlarını hatırlarız. Halbuki, hayatın menşei ararken daha gerilere gittiğimizde, bu kâinatın da bir çekirdeği, bir ilk hareket noktası olacağı gerçeğine ulaşırız.

“...Mukteza-yı hikmet, şu şecere-i hilkatın de bir çekirdekten yapılmasıdır. Hem öyle bir çekirdek ki; âlem-i cismanîden başka, sair âlemlerin numûnesini ve esasatını câmî’ olsun.” (Sözler)

Allah Resulünün, “Allah’ın ilk yarattığı şey benim nurumdur” hadisinden hareketle bu ilk varlığa Nur-u Muhammedî denilmiştir. Ve bu ilk mahluk, çekirdeği olduğu bütün varlık aleminde tecelli edecek olan İlâhî isimlerin tümüne mazhar bir mahiyete sahiptir. Onda tecelli eden İlâhî isimlerden birisi de Muhyi ismidir. Bu ismin tecellisiyle o çekirdek varlık hayy, yani hayat sahibi olmuştur. İşte hayatın gerçek kaynağı “bu hayatlı varlıktır.”

Melekler de o nurdan yaratılmışlardı. Onlar da hayatlı varlıklardı, ama o nuranî varlıkların hiçbirinin hücresi yoktu. Demek ki, hayatın menşei “ilk hücre” olarak kabul etmek, insanlar ve hayvanlar alemi için doğru gibi görünse de, mutlak manasıyla, eksiktir.

Hayat ve ruh kavramlarının aynı olup olmadığı sıkça sorulur. Hayat, “yarı canlılık” dediğimiz en aşağı mertebesiyle bitkilerde de vardır, ama onlarda ruh yoktur. Hayat, ruhun bir sıfatıdır. Ruhun, “ilim, irade, görme, işitme” gibi sıfatları yanında bir de “hayat” sıfatı vardır. Ancak, diğer bütün sıfatlar hep bu temel sıfatın varlığı sayesinde kendilerini gösterirler.

Şu gördüğümüz alemde, hayat özelliği ne güneşte var, ne ayda, ne de yıldızda. Elementlerin hepsi bu özellikten mahrum; ne demirinde hayat var, ne bakırında; ne oksijeninde hayat var, ne hidrojeninde.

Hayatın bir tek fonksiyonu olan görme sıfatını şöyle bir düşünelim. Bu özellik de madde aleminin hiçbir varlığında yok. O halde, görmeyen bu varlıklardan gören bir mahluk yaratılması, ancak İlâhî bir ihsanla olabilir, o da Muhyi isminin tecelli etmesiyle gerçekleşir.

Biraz da ölümden söz edelim:

Meleklerde olduğu gibi, ruhlarda da ölüm yoktur. Ölüm bedenden ayrılan ceset için söz konusudur.

“Beden ruhun hanesidir.” buyruluyor. Sultanın haneyi terk etmesiyle bedende çözümler, dağılmalar başlar. Sonunda o canlı hücreler ölürler ve cansız elementler haline gelirler.

“Ölüden diriye, diriden ölüyü O çıkarıyor.” (Rum Suresi,19)

Muhyi isminin tecellisiyle, ölü elementler diri hücreler haline gelirken, Mümit isminin tecellisiyle de o canlı hücreler yeniden cansız elementler halini alırlar.

Hayatın hakikatini bilemiyoruz; ona bir derece bakmak için ölümün hakikatini düşünmek gerekiyor. Bu ikincisi nasıl daha başka ve yepyeni alemlere yol açıyorsa, birincisi de daha aşağı tabakaların üst dereceye yükselme yolculuğudur.

Yolculuk, kemale doğrudur. Yok iken var olmak bir kemaldir. Cansız iken cana kavuşmak ikinci bir kemaldir. Akıldan mahrumken akıl sahibi olmak ayrı bir kemaldir. Ve küfür karanlığından kurtulup iman nuruna erişmek en büyük kemaldir.

Cansız eşyayı hayata sebep kılan, hayatsız elementlerden canlı hücreler yaratan, sonra o hücrelerin trilyonlarcasını akıl almaz bir bağ ile bir birine raptedip insan haline getiren, o harika bedene en üstün mahluku olan “insan ruhunu” misafir eden Allah, bu kemal tecellilerini insanın ölümünden sonra da devam ettirecek, kabir hayatını iman ehli için, Peygamberimizin ifadesiyle, “cennet bahçelerinden bir bahçeye” çevirecek ve bu yolculuk en mükemmel alem olan cennette, en ileri seviyede devam edecek ve öylece sürüp gidecektir.

Yine hayata dönelim ve konuyu şöylece noktalayalım:

Önemli olan, hayatın menşeyini bilmek değil, hayatı en güzel şekilde kullanmanın yollarını bulmaktır. Aynı şekilde, ölümü hayatın sonu değil, bir yeni hayatın başlangıcı bilmek ve o ebedî hayat için bir şeyler yapmanın gayreti içinde olmaktır.

Hayatın menşeyi hakkında araştırma yapan nice kişiler şu anda kabir hayatını tatmakta ve hayatlarının hesabını vermekteler.

Konunun biyolojik yönü herkesi ilgilendirmiyor. Bu sahanın yetkili uzmanları konu üzerinde ne kadar çalışsalar yeridir. Bu gayretler onların mesleklerinin bir gereğidir ve mutlaka sürdürülmelidir.

Ancak, bu yapılırken meselenin bütün insanları ilgilendiren yönü gözden ırak tutulmamalıdır:

"Hayatımı nasıl değerlendireceğim ve nasıl öleceğim?"

Dünya imtihanının bütünlemesi yoktur. Ne yapılacaktır bu dünyada yapılacaktır. Hatalar ölüm gelmeden önce görülürse hemen düzeltilebilir. Süre yetmezliği söz konusu değildir. Yetmiş yıl yanlış yolda giden kişi doğruyu görüp mazisine tövbe ettiğinde artık cennet yolcusudur.

"Dünya ahiretin tarlasıdır." Hadis-i Şerif

Bu fani hayatı, ebedî bir hayatın tarlası olarak gören ve ona göre değerlendirenlere ne mutlu!

OLUM VE OLUM SONRASI DIRILIS:

"İşte bu (Kur'an) uyarılıp korkutulsunlar, gerçekten O'nun yalnızca bir tek İlah olduğunu bilsinler ve temiz akıl sahipleri iyice öğüt alıp düşünsünler diye bir bildirip-duyurmadır." (İbrahim Suresi, 52) Ölüm, Kuran ahlakından uzak yaşayan insanların düşünmekten ve konuşmaktan kaçındıkları bir konudur. Bu kişiler, ölümün ardından dünya hayatlarında bağlandıkları herşeyden uzaklaşacaklarını, Allah (cc)'a hesap vereceklerini, cennetin ve cehennem varlığını akıllarına getirmek istemezler. Çoğu zaman ölümün hep belirli bir yaşta sonra başlarına geleceğine ve o yaşa ulaşana kadar da önlerinde çok uzun bir vakit olduğuna kendilerini inandırırılar. Etraflarındaki pek çok şey bu insanlara sürekli ölümü hatırlattığı halde tüm bunları anlamazlıktan gelirler. Oysa ölüm her insanın bir adım ilerisindedir. İnsan bir an "yaşıyorum" derken göz açıp kapama vakti kadar kısa bir süre sonra karşısında canını almak üzere gelmiş ölüm meleklerini bulabilir. İşte o andan itibaren sonsuz yaşamını kurtarmak için yapabileceği hiçbir şey yoktur. Gaflet içinde geçirdiği bir ömrü telafi etmesi mümkün değildir. İnsanlar ölüme karşı birtakım tedbirler alarak ondan kaçabileceklerini sanırlar. Fakat insan nerede olursa olsun, yanında kimler bulunursa bulunsun, ne kadar korunaklı bir yapıda yaşarsa yaşasın ölümden kaçması mümkün değildir. Allah (cc) bu gerçeği Kuran'da şöyle haber vermiştir: "De ki: "Elbette sizin kendisinden kaçmakta olduğunuz ölüm, şüphesiz sizinle karşılaşılacaktır. Sonra gaybı da, müşahede edilebileni de bilen (Allah)a döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir." (Cuma Suresi, 8) İnsanın etrafında her an gelişen ölüm olayları, yakınlarının yavaş yavaş dünyadan ayrılması, ölümden kimsenin kaçamadığının açık bir delilidir. Genç, yaşlı, zengin, fakir, güzel, çirkin demeden ölümün insanı her zaman ve her yerde bulduğunu bilmek ise, insanın bu dünyaya bağlanmamasını ve asıl olarak ölümden sonraki sonsuz yurda hazırlık yapması gerektiğini anlamasını sağlamalıdır. Değerli İslam büyüğümüz İmam Gazali de ölümün gerçek yüzünü şöyle tarif etmiştir: Şunu kesin bir şekilde bil ki: Ölüm ve ölüm sonrası diriliş tıpkı

uyku ve uyku sonrası uyanma gibi senin iki konumunu yansıtır. Yakın gözü ve basiret nuruyla bu hakikatleri görecektir istidatta değilsen bari söylenenlere kalben inan, zamanlarını, soluklarını denetim altında tut, göz açıp kapayacak kadar bir süre bile Allah'tan gaflet etme, bütün bunları yapsan bile yine de büyük bir tehlike içinde olduğunu unutma. Ya bunlara dikkat etmezsen halin nice olur? (İhya'u Ulum'id-Din, 4. Cilt, İmam Gazali, s. 360) Ölüm, insanların dünyada yaptıkları herşeyin hesabını verip, sonsuz hayatlarını sürdürmek için yerleşecekleri mekana bir geçiştir. İnsanların sadece bedenleriyle ve dünya ile bağlantılarının kesildiği an olan ölüm, asla herşeyin sonu değil, aksine herşeyin ve asıl hayatın başlangıcıdır. Allah (cc) dünyada insanlara ölümü sürekli hatırlatmış, dünyanın geçiciliğini göstermiş, sonsuz hayatın varlığını ve bu hayata hazırlık yapılması gerektiğini anlatan elçilerini ve herşeyin bir açıklayıcısı olarak Kuran'ı göndermiştir. Rabbimiz insanların da yaşamlarını tüm bu uyarılara ve hatırlatmalara göre düzenlemelerini istemiştir. İşte ölüm anı, hesap gününün başlangıcıdır. Bu gerçeği düşünmek, her insanı sonsuz hayatında hesabını rahatlıkla verebileceği bir ahlakı yaşamaya yöneltir. İnsanın kurtuluşunu sağlayacak olan Allah (cc)'in rızası da ancak böyle bir şuur açıklığıyla kazanılabilecektir. Dünyada bu gerçekten gafil yaşayan insanların ahiretteki durumları Kuran'da şöyle bildirilir: "Sonunda, onlardan birine ölüm geldiği zaman, der ki: "Rabbim, beni geri çevirin." "Ki, geride bıraktığım (dünya)da salih amellerde bulunayım." Asla, gerçekten bu, yalnızca bir sözdür, bunu da kendisi söylemektedir. Onların önlerinde, diriltilip kaldırılacakları güne kadar bir engel (berzah) vardır." (Müminun Suresi, 99-100) İman eden her insan, ölüm gerçeğini samimi olarak düşünerek, pişmanlığın ve tevbenin fayda etmeyeceği hesap günü gelmeden önce Allah (cc)'in razı olacağı bir insan olmak için daimi bir gayret göstermelidirler.

Ölüm değişmiyor

"Zaman değişmiş, asır başkalaşmış. Herkes dünyaya ve hayata dalmış, derd-i maişetle (geçim sıkıntısıyla) sarhoştur." demeyelim! Çünkü ölüm değişmiyor. Ayrılık başkalaşmıyor. İnsanın âcizliği değişmiyor, hatta artıyor. İnsanlığın yolculuğu kesilmeyip hızı artıyor.

"Ben de herkes gibiyim." de demeyelim! Çünkü herkes bize kabir kapısına kadar arkadaşlık eder. Herkesle musibette beraber olmak demek olan teselli ise, kabrin öbür tarafında işe yaramaz. Hem kendimizi başıboş da zannetmeyelim. Çünkü şu dünya misafirhanesindeki olay ve hâdiselere hikmet gözlüğüyle bakarsak, hiçbir şeyi nizamsız ve gayesiz göremeyiz. Öyleyse biz nasıl nizamsız ve gayesiz kalabiliriz?

ÖLÜMÜ ANMA

Kâinatın Efendisi Aleyhissalâtü vesselâm'ın lâl-ü güher beyanları içinde, lezzetleri acılaştırıran ölümü çok zikretmek gerekir. Bundan maâda, yine Efendimiz bizzat kabirleri ziyaret etmiş ve ziyaret tavsiyesinde bulunmuşlardır. İnsan, ölümün hakikatına inandığı gibi, onu his, duygu ve aklına nakşederek, hayâl ve düşünce dünyasına da hakim kılar ve kıyamete kadar sürecek olan kabir hayatına da kendini ikna ederse, bu takdirde dünyaya ve ukbaya bakışı ve davranışları farklılaşır ve değişik olur. Onun içindir ki, söz Sultanı, "Benim bildiklerimi bilseydiniz, az güler çok ağlardınız" buyurmuşlardır.

Ölüm düşüncesi, insanın mânevî damarlarında meydana gelebilecek ülfet ve vesveseyle birlikte, şeytanın süslü gösterdiği günah virüsünün ve benzeri mikropların en azından tesirlerini ve zararlarını giderecek bir antikor gibidir. “Madem öleceğim ve öldükten sonra da hesaba çekileceğim; öyleyse, şu fani dünyânın elemli lezzetlerine kapılıp, günah işlemenin ne ma’nâsı var!” düşüncesi içinde ölüm, bir yönüyle güçlü bir vazgeçirici, bir yönüyle de coşturucu bir tesire sahiptir. Fakat, eğer mânevî damarlarımız, antikorların hiç fayda temin etmeyeceği ölçüde günahlarla, dünyânın haram lezzetleri olan mikroplarla dolmuş ve artık vücudun her yanında bir hücre anarşisi meydana gelmiş ve ölüm antikorlarının bile te’sir edemeyeceği bir duvar teşekkül etmişse, o zaman ne ölüm, ne de ölüp gidenler ruhta hiç bir şey uyandırmayacak ve yakınlarımızın birer birer göçüp gidişi, bizde sadece bir kaç günlük geçici bir elem hasil edecektir. Sonra da, “Canım, ölenle ölülmüş ki! Hepimizin yeri de orası; ALLAH iman, Kur’ân nasip etsin!” şeklindeki klişeleşmiş teselli ve temennilerle bütün göz ve gönüller yeniden gaflete gömülüp gidecektir.

Niçin hatırlanmaz ölüm? Nefsin hoşuna giden pek çok haram lezzetleri acılaştırarak ağzın tadını kaçırdığı, keyfi bozduğu, insanı nefsanî isteklerden vazgeçmeye, bir kısım bedenî haz ve alışkanlıklardan kopmaya zorladığı, peşin lezzetlere rağmen ruha ötelere hesabına zâhidlik aşladığı, dünyaya bakan yönüyle kalbi daralttığı ve düşünceyi buğulandırarak süslü, toz pembe dünyâları kararttığı içindir ki, ölüm hatırlanmak istenmez.

ÖLÜM

Her oyunun kendine göre bir kuralı vardır. O kurallara uyularak o oyun oynanır. Eğer siz bu oyunu kurallarıyla değil de; ben dilediğim gibi oynayayım dersiniz, size o sahada yer yoktur. Tavla oynuyorsanız pulları gelen zarların rakamına göre ilerletmek mecburiyetindedir. Futbolda iseniz topu elinize alamazsınız. Basket oynuyorsanız topu ayağınızla yürütemezsiniz. Bunlar oyunun kuralıdır. Eğer bu kuralları kabul etmiyorsanız; o zaman zaten siz sahaya da çıkamazsınız. Çünkü o sahaya çıkıp oynamak o kuralları kabul etmenin neticesidir. Din olayını kabul edebilirsiniz veya etmeyebilirsiniz. Ama ben dini kabul ediyorum dediğiniz zaman, Peygamberin getirdiği kuralları kabul ediyorum demektir bu. O zaman sizin düşünce yapınızı, Peygamberin getirdiği kurallarla bağdaştırmak mecburiyetin desiniz. Eğer düşündüğünüz birtakım şeyler, Peygamberin getirdiklerine uymuyorsa, düşünmekte özgürsünüz ama; Peygambere inandığınızı ve ona tabii olduğunuzu söylemeye hakkınız yoktur. Din olgusunun insana vermek istediği iki ana mana vardır. Önce birinci önemli husus, Mutlaka bir cenazeye gitmişsinizdir. Ve o cenazede tabut ve tabutun üstünde bir yeşil örtü görmüşsünüzdür. O yeşil örtünün üzerinde sırma ile yazılı bir ayet vardır. O ayette şöyle der; “Her nefis ölümü tadacaktır”. İnceliğe dikkat edelim. Kuran kesinlikle “öleceksiniz” demez, ölümü “tadacaksınız” der. Tadacaksınız. İnsan ölmez ölümü tadar. Peygamber de ölüm olayını şöyle anlatır; “kişi ölümü tattığı anda ölmüş olduğunu fark etmez. Kişi kendi bedenini yıkayanı ve çevresindekileri görür, bilir, tanır. Kendi cenaze namazını kılanları, tabutun içinde ve üstü örtülü olmasına rağmen görür, bilir ve tanır. Mezardan uzaklaşanların ayak seslerini işitir”.

Şimdi ölüm denen olayın ne olduğunu bir an için hatırlayalım; Bir yerde bir koltukta oturuyorsunuz, çevrenizde de insanlar var. O anda elinizi kaldırmak istiyorsunuz, kaldıramıyorsunuz. Bir şey söylemek istiyorsunuz sesiniz çıkmıyor, bir anda paniğe düşüyorsunuz. Felç mi oldum diyorsunuz? Sizde felç oldum düşüncesi, duygusu hakim oluyor o anda. Halbuki sizin durumunuzdan şüpheleniyorlar, dışardan bakıyorlar hareket yok, gelip dokunuyorlar yığılıp kalıyorsunuz. Aaa...! Öldü!, diyorlar. Siz onların öldü deyişinden öldüğünüzü anlıyorsunuz. Felç

geçirmediğinizi anlıyorsunuz. Dikkat edin. Aklınız, şuurunuz, idrakiniz, bütün duyularınız yerinde, dışarıda olup bitenleri görüyorsunuz. Fakat beden bir anda yığılıp kalmış. Deyin ki siz buna kalp krizi. İşte o anda çevrenizdekiler bağırıp, çağırmaya, haykırmaya başlıyor. Ağlıyorlar, vaveylalar kopuyor. Siz “ Ölmedim, yaşıyorum!” demek istiyorsunuz, sesiniz çıkmıyor. Çünkü; beyin durmuş, sinir sistemi felç olmuş, hiçbir hareket yok bedende. Ve onların bu haykırıışları, bağırıışları sizi daha büyük bir sıkıntıya, azaba, paniğe sokuyor. Peygamberin sözünü hatırlayalım;”Ölülerinizin yanında haykırıp, bağırıp, çağırmayın onlara eziyet edersiniz” Çünkü; o zaten ölü değil!!! Yaşiyor! Yaşiyor, fakat beden durmuş, bitmiş. Bedenden dışarı iletişim sağlanamıyor. Derken alıyorlar bedeni koltuğun üstüne uzatıyorlar, törelerine göre getirip üstüne bir bıçak, bir çatal bir şeyler koyuyorlar. Siz orda çevrenizde ağlaşanları seyredip duruyorsunuz.

Sonra alıyorlar sizi, götürüyorlar bir hamama sıcak bir yere, üstünüze suları döküyorlar, sizi evirip çeviriyorlar, siz ne kadar uğraşırsanız uğraşın, dışarıyla iletişim kurmaya “Ben yaşıyorum!” demeye diyemiyorsunuz. Ama sizi yıkayanları görüyorsunuz, biliyorsunuz, tanıyorsunuz. Tanıyorsunuz ama maddi dünyasıyla bağınız kopmuş. Param diyorsunuz, işim diyorsunuz, koltuğum diyorsunuz, anam, karım, çocuğum diyorsunuz hiç! Bunların hiç biri size ulaşamıyor. Ve bunlara dokunamıyorsunuz. Daha sonra sizi alıyorlar beyaz bir kefene sarıyorlar, tahta bir sandığın içine koyuyorlar, üstünüzü kapatıyorlar ama sizin görüşünüze mani olmuyor o tahta, o örtü... Dışarıda olanları seyrediyorsunuz. Gözleri yaşlı, hüzünlü insanlar... Sonra götürüyorlar bir musalla taşına koyuyorlar. Hüzünlü an, çevrenizde ağlıyorlar, haykırıyorlar. Gözü yaşlı karınız, kocanız, çocuğunuz, ananız, babanız, arkadaşlarınız, sevdikleriniz... Ve siz bunları da seyrediyorsunuz... Sonra sizi alıyorlar bir mezarın yanına getiriyorlar. Koyuyorlar toprağın üzerine, mezar kazılıyor çevrenizde hüzünlü insanlar...

İşte o anda hayatınızın en büyük paniği başlıyor. Yaşamınızın en büyük paniğini o anda yaşıyorsunuz. Çünkü; aklınız, şuurunuz, idrakiniz, bütün duygularınız sizinle beraber, yani siz o anda yaşıyorsunuz, fakat bedeni içinde bir örtüde ve o mezarın içine konacağınızı, üstünüze toprağın atılacağını, ve orada hapis kalacağınızı, görüp hissediyorsunuz. Hz. Ömer(r.a) soruyor;

-Ya Resulallah! Ben mezara konduğum zaman şu andaki aklım, idrakim, duygularım, şuurum, aynen muhafaza olacak mı?

-Evet Ya Ömer! Aynen şu andaki aklın, idrakin, duygularınla varolacaksın.

Evet. Kişi o mezara gömülme anında hayatının en büyük paniğini yaşıyor. Diri diri toprağa gömülmek... Ve sizi en sevdiklerinizin elleriyle toprağa alıp o mezarın içine koyuyorlar, üstünüze toprağı atmaya başlıyorlar. Tahtalar konuluyor veya beton taşlar konuluyor, dışarıyla ilginiz kesiliyor. Ama dışarıdaki sesleri duyuyorsunuz, toprağın içinde canlı canlı hapis kaldığınızı hissediyorsunuz. Evet bedende bir olay yok o ana kadar ama, siz o toprağın içinde canlı canlı hapissiniz. Bağırarak, haykırmak istiyorsunuz; Beni buraya bırakmayın!, beni buraya koymayın!, ben yaşıyorum!, canlıyım!, diriyim! Ben de sizin kadar şuurliyuyum! AMA İLETİŞİM YOK! Bunlara ulaşamıyorsunuz, ve sizi oraya bırakıyorlar, üstünüze toprağı kapatıyorlar, ışık kayboluyor, kapkaranlık bir mezarın içinde tek başınasınız... Peygamberimiz (sav) şöyle diyor:” Kişi kabre konduğu zaman o panik içinde öyle bir haykırıışla haykırır ki; feryadı arşa kadar yükselir. Fakat ne yazık ki insan kulağı o haykırıışı işitemez.” İşte o panik anında düşünüyorsunuz ki, size dünyada iken söylenen; ölmek yok!, hayat devam ediyor!, öbür hayata kendini hazırlamazsan pişman olursun! ikazları gelmişti, ulaşmıştı fakat bunları kaa’le almamıştın. Artık mezardan geri dönüş yok. Bitiyor, herşey son buluyor. Ve orada gerçekten iki melek geliyor, size bazı sualler soruyor. Siz o panik halinizle ne derece cevap verebiliyorsunuz, size ait olan bir olay... Sonra aradan zaman

geçiyor, mezarın içinde yılan, çıyan, köstebek, fare kenarlardan çıkıyor geliyor sizin kaşınızı, gözünüzü, yanağınızı, ağzınızı, burnunuzu, karnınızı, barsaklarınızı yemeye başlıyor. Ve siz mezarda kendi yenişinizi, bu hayvanlar tarafından parçalanışınızı seyrediyorsunuz, hissediyorsunuz. Evet fiziki bedeninize olan fiziksel bir azap size ulaşmıyor ama, kendinizi kabus görür şekilde düşünün, rüyada, yatakta...Rüyanızda size gelen baskıları, birtakım hayvanların size verdiği zararı, veya bir uçurumdan düşüşünüzü, bir bıçağın sizi kesişini, boğulmanızı, göğsünüze birinin oturup boğazınızı sıkmasını düşünün...O anda fiziksel bir olay yok ama, sizin yaşadığınız kabus... İşte mezarda öyle bir kabusun içine düşüyorsunuz ki, uyanma, geri dönme yolu yok. Ve böylesine başlayan bir ÖLÜM ÖTESİ YAŞAM Yani siz ölümün ne olduğunu tadıyorsunuz. Tadış sizde bir şey değiştirmiyor. Herhangi bir şeyi tattığınız zaman nasıl şuurunuzda, idrakinizde bir değişme olmuyorsa, sadece o şeyin ne olduğunu anlıyorsanız, "ölümü tatmak" demek bu bedene kumanda edemez hale gelmeniz demek. Bu bedene kumanda edemez hele geliyorsunuz, işte bu "ölümü tatmak" denen olay. Ama yaşamınız devam ede gidiyor o kabirde...Size sorsam, bir aynaya baktığınız zaman ne görüyorsunuz? desem, hemen vereceğiniz cevap şu olur; Aynaya baktığım zaman kendimi görürüm. Eğer aynada gördüğünüz, sizin ben dediğiniz, kendim dediğiniz yapı ise bu beden belli bir sene sonra toprak altında çürüyüp yok olacak ve bu hesaba göre sizinde yok olmanız gerekecektir. Ama siz toprak altında Peygamberin bildirdiği bir şekilde yaşayacaksınız. Bu beden çürüyüp yok olmasına rağmen demek ki aynada ben dediğiniz, kendim dediğiniz şeyi görmüyorsunuz. Siz bir beden görüyorsunuz. Sokakta bir araba görüyorsunuz, yaklaşıyorsunuz cama tıklıyorsunuz, cam açılıyor içerde bir adam, direksiyona yapışmış"Kimsin sen?" diyorsun. "Ben 1956 modeli Mercedes'im "diyor. Adama bakarsınız gülersiniz, kafayı üşütmüş zavallı dersiniz. "Sen Mercedes değilsin kardeşim, sen insansın, arabanın direksiyonunda oturuyorsun, bir süre sonra da direksiyondan kalkıp arabadan çıkarsın!" dersiniz. Adam size"Hayır öyle şey yok, herkes bana böyle dedi, herkes de bana böyle diyor, ben otomobilim" cevabını veriyorsa artık siz ona daha fazla bir şey söylemezsiniz. "Zavallı, ALLAH selamet versin" der geçersiniz.İşte bugün birtakım insanlar, ben 56 doğumlu bilmem kimim, ben 48 doğumlu bilmem kimim, ben 38 doğumlu bilmem kimim diyorsa o 56 model Mercedes'im diyen şoförden farkı yoktur.Siz belli bir süre için bu bedenle birlikte varolan, fakat bir süre sonra bu bedeni terk edip, bedensiz olarak yaşamına devam edecek bir varlıksınız.

İşte din dediğimiz olgu buradan ileri geliyor, şu anda her ne kadar bu nedenle bu madde dünyasında yer alıyorsanız da, belli bir süre sonra , bu madde dünyasıyla tüm ilişkiniz kesilecek,paranız koltuğunuz, karınız, kocanız,çoluğunuz çocuğunuz, ananız, babanız v.s tümü geride kalacak, tek başınıza yepyeni bir hayata geçeceksiniz. Eğer o hayatın şartlarına göre kendinizi hazırlayamadıysanız, hazırlama gereği duymadıysanız, siz ne olursa olsun o ortamda çok büyük bir sıkıntıya , azaba düşeceksiniz. Er geç denize düşecek olan insan yüzme öğrenmek mecburiyetindedir. Yüzmeyi öğrenmediyse, o denizin içinde boğulur. Bunun başka yolu yoktur.Ben dünyada böyle bir insandım, şöyle bir insandım, şunu yaptım, bunu yaptım. Sen dünyada nasıl bir insan olursan ol, eğer yüzmeyi öğrenmediysen, denize düşünce boğulursun. Sen eğer gideceğin ölüm ötesi aleme gereken bir biçimde hazırlanmadıysan, o alemde yer alacak olan ruh bedenini gerektiği bir biçimde, gereken enerjiyle güçlenmediysen, ne olursan ol o alemin batağında B-O-Ğ-U-L-U-R-S-U-N....

E canım ben Peygambere inanıyorum, ALLAH'a inanıyorum ama gerektiği gibi hazırlanamıyorum. Aldatma kendini, mantığını çalıştır, beynini çalıştır gerçekçi düşün peygamberin senin ona inanmana ihtiyacı yok. ALLAH'ın da senin ona inanmana ihtiyacı yok.

Peygamber sana diyor ki;” ölüm ötesinde böyle bir yaşam var, o yaşamın şartlarına göre tedbir alarak kendini kurtar. Sen diyorsun ki; ”Ben sana inanıyorum” Sonra bildiğin gibi yaşıyorsun. Saçmalama. Peygambere inanmaktan gaye, Peygamberin dediğini anlayıp idrak etmek, ve onun bildirdiği tehlikeye karşı gereken tedbirleri almaktır. Sen ona gerektiği gibi kulak vermiyor, dediklerini anlamıyor, gereken tedbirleri almıyorsan, ne kadar “inanıyorum, onu çok seviyorum” dersen de, kendini kurtaramazsın. Ona inanmaktan murat, onun önerdiği bir biçimde gereken tedbirleri almaktır. Bir İsviçre’ye gitmeye kalkıyorsun, bir Amerika’ya gitmeye kalkıyorsun 6 ay evvelinden hazırlık yapıyorsun, oranın şartlarını öğreniyorsun, ne götürüyüm, ne getireyim, yanıma ne alayım, orda nerede kalayım diye onu araştırıyorsun.Sonsuz yaşayacağın bir ortama gideceksin bir daha geri dönüş yok, oranın şartlarını araştırma gereği duymuyorsun. Ondan sonra akıllıyım diye geçiniyorsun. Bu mu aklın...Hazırlanma kabul ama, evvela oranın ne olduğunu öğren ondan sonra hazırlanma, bilmediğin bir şeye nasıl tedbir alırsın veya nasıl tedbir almama gereğini duyarsın. Garanti senedin mi var? Şu kadar sene yaşayacağına dair.Bir damarındaki tıkanma, bir kalp krizi, bir beyin kanaması kaç yaşında olursan ol bir anda hayatının sonudur. O andan itibaren sana ne karın,ne paran, ne kocan, ne anan,ne baban, ne bir başkası fayda edecek. Peki o ölüm denen olayla birlikte başlayacak olan ölüm ötesi yaşama hazırlanmadıysan seni kim kurtaracak, ne kurtaracak. ALLAH kerim canım, yukarıda ALLAH var canım nasıl olsa kurtarır. Bırak bunları, iyice aklını başını topla ona göre hareket et. Yoksa vay haline....

ÖLÜM GELİYORUM DER

Sadi, Gülistan’ında anlatır. Bir adam yıkılan evinin karşısına geçmiş bir yandan ağlıyor, diğer yandan da: “Ah evim!çökmeden evvel bari bir haber verseydin de ona göre tedbir alsaydım” diye söylenip duruyormuş.

Birden o harabeden bir ses yükselmiş “Be adam!.. ben yıllardır sana, çatlaman duvarlarım ve dökülen sıvalarımla çöküyorum” diye haber veriyordum. Fakat sen, her defasında bir avuç toprak ile çıkageliyor ve o çatlakları örterek verdiğim haberi adeta ağzıma tikiyordun.

Hadise manidardır.

Çünkü bizim hayat apartmanımızda süratle tahrip olmakta ve binamızdan her geçen gün bir taş daha düşmektedir.

Ve çok insaflıdır ölüm... gelmeden önce nice elçiler gönderir de, biz bir türlü dönüp bakmayız o elçilerin bembeyaz ikazlarına...

Kaç keşif kolu yollamaktadır ölüm, hayat topraklarımıza... lakin biz, “Hastalıktır geçer” der, ehemmiyet vermeziz.

Gün be gün tükenip gittiğimizi görmeyiz... ömür bitmeyecek bu hazine gibi görünür gözümüze; her şeyin bir sona mahkum olduğuna inanmak istemeyiz.

Zannederiz ki ancak böyle mutlu olunabilir ve saadet denilen Arıka kuşu, sadece böyle bir vehmin semasında kanat çırpabilir.

Aldanırız, ama kabul edemeyiz bunu bir türlü..

Ve bir gün ölüm dikilip geliverir karşımıza..

Şaşırır ve endişeli soruveririz: “neden haber vermedin ki!”

Cevap vermek zorunda değildir ölüm... çünkü o, haberini çoktan vermiştir.

Ölümü hiçbir zaman unutma!

Hız. Ömer adaletli, hayırsever ve dindar bir kişiydi. Bu yüzdendir ki, kimsenin hakkını yememeye çalışır ve daima ahireti düşünürdü.

İşte bu ruha sahip Hız. Ömer yanına bir adam tutmuştu. Bu adam her gün onun karşısına geçip "Ya Ömer! Ahiret'in varlığını, ölümü unutma!" diyordu. Bir gün adamı karşısına alan Hız. Ömer şöyle dedi: "Bak, işte sakalıma aklar düştü. Artık ölümü onlar hatırlatıyorlar bana. Unutmuyorum ölümü."

DÜNYADA ÖLÜMDEN BAŞKASI YALAN

Kayseri-Kuşadası seferinde Konya yakınlarında akaryakıt tankeriyle çarpışan yolcu otobüsünün alevler içinde çayır çayır yandıktan sonra geride kalan korkunç görüntüsü hafızalardan kolay kolay silinecek gibi değil.

O korkunç kazada otobüsteki 48 kişiyle birlikte Türk milletinin yüreği alev alev yanmıştı ama yanmayanlar da vardı! Otobüsün metal kısımları bile yanıp kavrulurken "Dünyada ölümden başkası yalan" yazılı bir kağıt parçasının yanmaması tam bir ibret-i âlemdi.

Erciyes Üniversitesi iktisadî ve idarî Bilimler Fakültesi 3. sınıf öğrencisi Şencan Komşucu adlı genç bir kız da, o alev topu otobüste yanmaktan kurtulmuştu. Fakat? Şencan Komşucu, Kayseri eşrafından Faruk Çarşıbaşı adlı hayırseverden burs alıyordu. Şencan, Cumhuriyet Bayramı tatilini de fırsat bilip memleketine gitmek için otobüsten yerini ayırttı. Bursunu almak için kazanın olduğu gecenin akşamı arkadaşıyla birlikte Faruk Çarşıbaşı'ın kapısını çaldı.

Şencan'a, resmi bazı aksaklıkların olduğu ifade edilip resmi daireler kapalı olduğu için "Burs işini pazartesi halledelim" denildi. Şencan, ailesine iki gün daha geç gideceği için üzülmeye rağmen "geç olsun da güç olmasın" düşüncesiyle pazartesi görüşmek üzere vedalaşıp otobüs rezervasyonunu da iptal ettirdi.

Ve Şencan, kaderin garip tecellisi olarak otobüse binmekten kılıpayı kurtuldu.

Pazartesi günü Faruk Bey'e sabahın erken saatlerinde gelen Şencan, "Siz benim hayatımı kurtardınız. Bana cuma akşamı bursumu verseydiniz o alev alev yanan otobüsün içinde ben de yanacaktım. O resmi problem çıkmasaydı bursumla biletimi alarak memleketime gidecektim. Bursumu alamayınca o otobüse de binemedim. Dolayısı ile yanmaktan ve ölmekten kurtuldum." der. Daha sonra da, Faruk Bey'e teşekkürlerini ifade edip memleketine gider.

Alev otobüse binmekten son anda vazgeçip hayatı kurtulan Şencan, memleketinden döndükten sonra okula gitmek için otobüs durağına geldiğinde otobüsün hareket ettiğini görür. Aceleyle otobüsün ön kapısına yetişir ama otobüs hareket halindedir. Otobüs ana caddeye çıkmak için durunca Şencan da otobüsün kendisi için durduğunu zannederek tekrar kapıya koşar. Kapının açılacağını bekleyen Şencan ayağını kapıya uzattığı anda Şencan¹ı farketmeyen otobüs şoförü hareket edince bir anda aracın tekerlekleri altında kalarak ezilir.

Feci bir şekilde yaralanan Şencan, alelacele Tıp Fakültesi Hastanesi ne kaldırılır, fakat bütün müdahalelere rağmen kurtulamaz.

Evet, ecel Şencanı yanan otobüste değil de başka bir otobüste yakalamıştır.

Hiç ölmeyecekmiş gibi yaşamak, ölümü unutturur:

Ölüm neden te'sir etmez? Tevehhüm-ü ebediyetten.. hiç ölmeyecekmiş gibi dünyaya bağlanmaktan ve yaşamak için yaşamaktan.. çocuk oyuncakları mesabesindeki peşin ücretlerle avunmaktan.. kalb ve fikrin geçmiş ve geleceğe dönük gözlerini kapamaktan...

Bir insan düşünün; her tarafı altı cihetten de komple endam aynalarıyla kaplı bir odaya giriyor. Bulunduğu istikamette geriye dönüp bakıyor; gerilere doğru uzayıp giden iç içe bir aynalar koridoru, yani yaşanmış koca bir ömür.. evet, şu kadar yaşamıştım, şu kadar görmüş-geçirmiştim duygularıyla kanatlı hâtıraların atlas iklimlerinde dolaşma... Bir de ileriye dönüp bakıyor; aynı şekilde o kadar da ileriye doğru uzayıp giden bir ömür. "Yaşım ne ki, daha gencim! Emsallerime göre fena da sayılmam! Malım mülküm var; gelirim yerinde; eşim, dostum ve çevrem.. makamım.. mesleğim..." Esasen, küçücük bir odada, dört duvar arasında sıkışıp kalmış bulunmasına rağmen, kendini dev aynalar arasında, renkli bir hayatın içinde görüyor ve yüzü soğuk olduğundan ölüme soğuk bakıyor; onu görüyor, ona uzak duruyor. Bunun da ötesinde, ölüm düşüncesini günlük düşünceleri arasında boğmak ve öldürmek için nice çılgınlıklar yapıyor; akla hayâl gelmeyen yiyecek, giyecek çeşitlerinde teselli arıyor; içki âlemlerine, müzik çılgınlığına, moda ve model dünyalarına, uyuşturucu âlemlerine sığıyor.. Bizim müslümanca hayatımızda edîbâne, nezihâne ve dünyâ ve ukba adına çok faydaları tekeffül eden iki bayramımız vardır: Ramazan ve Kurban Bayramları. Şimdi bir bunlara, bir de meselâ Almanlar'ın bir yıl içinde kutlamaya çalıştıkları -biz bayramlarımızı 'tes'id' ederiz- eğlence günlerine bakınız! İki hafta, hattâ bir ay geçer, bilmem ne yortusu; bir ay sonra bir faşing, arkasından bir başkası, arkasından bir diğeri... Bu insanların her birini tek tek psikolojik bir tahlil ve tetkikten geçirecek olsanız görürsünüz ki, hepsi birer eğlence insanı ve sanırsınız ki, son derece neşeliler.. gülmek ve gülüşmek için yaratılmışlar... Oysa ki bu ve benzeri hâdiseler, ölümü öldürme düşüncesi ve onu unutmaya çalışma gayretinden başka bir şey değildir. Evet, müslümanın da kendi çizgileri içinde ve meşrû dairede dünyâ adına bir sevinç ve neş'e hayatı vardır; ne var ki, onun neş'e dünyasında bile ölüm ve ölüm ötesine ait ürpertici, fakat aynı zamanda imrendirici esintiler, ma'nâlar ve buğular bulunur. Sonra, müslümanın iç dünyâsı ve ruhî saadeti, dünyalık eğlencelere ihtiyaç bile hissettirmez.

Fırında ölümü bekleyiş.

Hikmet, belediyeye ait ekmek fabrikasında çalışan bir işçiydi. İşine çok dikkat eder, vazifesini ihmal etmemeye çalışır, kazancının helal olmasını isterdi. Fabrikayı hemen her aksam en geç o terk ederdi. Belediyenin ekmeği biraz daha ucuz olduğu için halk çok bu ekmeğe çok rağbet ediyordu. Kocaman fırının içini ara sıra temizlemek gerekir, onu da genellikle Hikmet yapardı.

Ramazan bayramının son günüydü. Ertesi gün ekmek çıkarılacaktı. Hikmet, temizlik yapmak için fabrikaya gitti. İçeriye girip dış kapıyı kapattı. Işıkları yaktı ve fırının kapağını açtı

içerisine girdi. Gerekli temizliği yaptıktan sonra evine gidecekti. Sabaha karşı dörde doğru gelen işçiler de, gelir gelmez elektrikle çalışan fırının düğmelerini açacak, onlar hamuru yoğurup ekmekleri hazır edene kadar da fırın güzelce ısınmış olacaktı.

Hikmet temizliğe dalıp gitmişti. Bir taraftan da kendi yakıştırdığı şeyleri mırıldanıyordu. Tam o saatlerde fırının genç ustalarından olan Cengiz fabrikaya geldi. Kirlenmiş olan beyaz önlüğünü almak için uğramıştı. O aksam yıkattırıp, ertesi gün temiz temiz giymeyi düşünüyordu. Dış kapıyı açtığı anda şaşırıldı. "Hayret, içerdeki elektrikler açık unutulmuş" diye mırıldandı. Gidip önlüğünü aldı. Fırının önünden geçerken açık duran fırın kapağını eliyle söyle bir itekledi. Çıkarken ışıkları söndürmeyi de ihmal etmedi.

Elektriklerin sönmesiyle Hikmet hemen fırının kapağına koştu. Fakat heyhat, kapak üzerine kilitlenmişti. Var gücüyle bağırmaya başladı. Fırının kapağını yumrukladı. Çırpınması fayda vermiyor, sesini kimseye duyurması mümkün olmuyordu. Tüpleri diken diken oldu. Dehşete kapılmıştı.

Uzun müddet kendisine gelememi. Birazcık sakinleşince saatine baktı. Saat 23.05'i gösteriyordu. Yaklaşık beş saati kalmıştı. Bir anda ölümle burun buruna gelmişti. Önce terlediğini hissedecek, sonra bunalacak, sıcaklık yavaş yavaş sürekli artacak, artacak, artacak; vücudundaki yağlar erimeye başlayacak, etler kızaracak ve daha bütün bunlar olmaya başlamadan belki de o kalpten gidecekti. Belki de çıldıracaktı. Çılgın çılgın gülecekti...

Ah, o en güzeliydi. Bir delirebilseydi, düşüncenin kezzap gibi yakıcılığından kurtulacaktı. Fırından yeni çıkan ekmekleri eline alınca parmaklarında duyduğu yanık acısı aklına geldi. Sadece o kadarı... Yanığın ilk safhası bile değildi ama hemen elinden bırakırdı. Şimdi ekmekler gibi kendisi pişecekti. Bir kaç gün önceydi. İşçiler acıkmışlar, küçük tüpün üstünde yemek pişirmişlerdi. Bir aralık tüpün kızgın demirine değmişti eli... Hemen nasıl da kabarmış, su toplamış, sızladıkça sızlamıştı. Sadece iki parmağın acısına dayanamamış, soğuk suyun içinde tutmuştu. Ya şimdi?..

Yanan iki parmak ucu değil, bütün vücudu olacaktı. Gözlerinin önünde filmlerde yanan adamlar canlandı. Kendi hali daha da zordu. Bir anda yanmak değildi ki bu... Adım adım, hissede hissede ... Terleye çıldıra, dövüne dövüne... İçerisinin ısındığını hissetti. Kapıyı kapatan her kimse fırını da yakmış mıydı yoksa?..

Bu hararet böyle sürekli niçin artıyordu?.. Aman Allah'ım! Beklenen an çabuk gelmişti. Saatine baktı. Saat gecenin 1.00'i olmuştur. Nasıl geçmişti iki saat? Zaman su gibi akmıyordu. Bir ömür gibi... Ömürleri yanmak vaktini meyve veren insanlar gibi.. Elleriyle duvarlara, demirlere dokundu. Yok canım... Korkusundan firinin yanmaya başladığını zannetmişti. Demirler soguktu iste... Biraz sakinleştirdi. Evini düşündü. Hanımı, oğlu merak ediyor olmalıydı. Hanimini niçin azarlamıştı sanki çıkarken?.. Hayat arkadasına karsi daha nazik, daha hürmetli olmalı değil miydi? Ya çocuğunu... Keske dövmemmiş olsaydı onu... Onlardan da mes'ul olduğu için onların hesabını da verecekti Allah'a... Keske haniminin dedigini yapsaydı. Hanımı ona: "Haydi, birlikte namaza basliyalim" demisti. Hikmet ise: "Biraz daha yaslanalım" diye cevap vermisti. Sanki sonrasında bütün bir ömrün hesabını vermeyecek, sadece ihtiyarlığın hesabını verecekti. Niçin sanki firina gelirken camiye girmemisti? Müezzin gönlünün derinliklerinden geldiği belli olan

sesiyle yatsi namazina davet etmis, Allah'in büyüklüğünü, kurtulusun o'nun yolunda oldugunu haykirmisti. Hiç degil se ölmeden evvel son vakit namazini kilmis olacakti. Belki Rabbi o son vakit hürmetine affeder,digerlerinin hesabini sormazdi. "Ah ahmak kafam" diye inledi.

Halbuki bes vakit namaz kılan bir insanin hali ne güzeldi. Kildigi bir vakit muhakkak onun son eda ettigi vakit olacakti ve Rabbinin huzuruna secdesiz bir alinla çıkmayacakti.Öyle olmayi ne kadar isterdi.Ya oglu... Yedi yasina girmisti. Bir baba olarak onun üstüne basina, yiyip içtigine dikkat ettigi kadar, kalbine niçin dikkat etmemisti? Daha o yasta her tip pisligin televizyon ekranlarından üstüne sıçramasına nasil da razi olmustu? Çocuguna Allah'ini,peygamberini niçin sevdirmemisti?Akli çocukluguna gitti... Gençliğine ugradi, tek tek dolasti o günleri... O günlerden elinde sadece pismanlik veren, utandıran günahlar kalmisti. En ince teferruatina kadar bütün günahlari aklina geldi. Demek bütün bu tespit edilen seylerin hesabini verecekti. Aklina bir fikir geldi, 'firinin içinde teyemmüm edip namaz kilmak.' Toprak yoktu ki... Ellerini firinin içinde yere vurarak teyemmüm aldı. Namaza durdu. Her seyın bitip tükendigi noktada baska kime dayanabilirdi ki?Aslında her namazda öyle hissetmeliydi.

Kendisini hayatida ilk defa Rabbiyle konusuyor gibi hissetti . Alemlerin Rabbi'ne hamdetmeyi, O'na dayanmayı, O'ndan yardım dilemeyi, dosdogru olmayi ilk defa böylesine anliyordu. Bütün benligiyle secde etti."Eksiksiz,yüce, merhametli Sensin" acizligini iliklerine kadar duyarak...Rabbinden gelmisti ve O'na dönüyordu. Ah, dönüsün ona oldugunu hiç unutmamis olsaydi .Yoruldukça oturup tövbe etti. Estagfurullah çekti.Nasil da daracik yerde sikisip kalmisti.Firinda oldugunu hatirladikça vücudunu atesler basiyordu.....

Cengiz ise evine gidip yatmisti. Gece bir aralik yataktan sıçrayarak uyandı. Saatine bakti. Saat 3.15'ti. Bir rüya görmüştü. Arkadası Hikmet firinin içinde alev alev yaniyor, "Cengiz!" diye bas basbagiriyordu. Nasil bir rüyaydi bu böyle...Birden aklina geldi. Olamaz! Firinin kapagini

Hikmet'in üzerine mi kapatmisti yoksa? Hemen üzerini giyip sokaga firladi. Hiç durmadan kostu. Gece işçileri henüz gelmemislerdi. Kapiyi açti, isiklari yakti.Hemen firinin kapagini açıp içeriye seslendi:"Hikmet!" İçerden hiç ses gelmiyordu. Bir kaç defa daha bagirdi.Hikmet, aglaya aglaya namaz kiliyordu. Öyle dalmistiki, isminin söylendigini duyunca irkildi. Olamazdi, yanlis duyuyor, hayal görüyordu. Fakat, yine duydu.Birisi 'Hikmet' diyordu. Hem firinin isigida yanmisti.Selam verdikten sonra kapaga dogru yürüdü. Karsisinda Cengiz 'i gördü. Firindan çıktı. Cengiz, bir anda hortlak görmüscesine irkildi. Korkuyla:"Kimsin sen?" dedi. Hikmet' in Cengiz 'e sarılmak için uzanan kollari bos kalmisti. Hikmet hala agliyordu. "Ne demek sen kimsin? Hikmet' im iste, görmüyor musun?Dün aksam temizlemek için girmistim. Birisi üzerime firinin kapagini kapatti" dedi. -"Olamaz" diyordu Cengiz. "Sen Hikmet degilsin."

Hikmet ilk önceleri Cengiz' in bu hareketine bir mana veremedi. Nasil olur böyle söyler, nasil olur da mesai arkadasini taniyamazdi? Birden aklinda bir simsek çakti. Hemen aynaya dogru kosup kendine bakti. Hayir, bu yüz, bu saçlar kendisinin olamazdi. Kirismis ellerini, solmus yüzüne, bembeyaz olmus saçlarına götürdü. Bir gecede ihtiyarlamisti. Hiçkiriklarla sarsiliyordu. Bir daha aynaya bakamadi. Kendisinden kendisi korkmustu.

Yanmanın ne demek oldugunu bilseler kim bilir bir gece de ne kadar insan ihtiyarliyacakti.Yarin denilecek kadar kısa bir süre sonra yanmak ihtimali bu kadar hafife alınabilir miydi? Başı ellerinin arasinda kala kaldı.

Ahirette sonsuz yanmamak için, iman etmek ve günahlardan kaçmak gerekiyordu...

YAVUZ'UN ÖLÜMÜ

* Bir gün Yavuz çok sevdiği Hasan Can' a :

“Bre Hasan dedi, arkamda bir diken var batar canımı acıtır.”

Hasan Can padişahın sırtını açtığında henüz kızarmamış sert bir çıban gördü. Durumu padişaha anlattığında padişah sıkmasını istedi. Sıkıla sıkıla çıban kısa bir süre sonra büyüdü ve padişaha sızı vermeye başladı. Doktorlar bir türlü çare bulamı-yorlardı. Öleceği gün idi. Vücudu ateşler için de yanıyordu. Baş ucunda Kur'an okuyan Hasan Can'a :

-“Hasan Can Ne haldeyim nasılım? ”

Hasan Can yaşlı gözlerle :

- - Devletlim dedi. ALLAH'a kavuşmak zamanıdır. Ona teveccüh ediniz.

Padişah gülümsedi.

-“Ya bunca zamandır sen bizi kiminle sanıyordun? ALLAH'a teveccühümüzde bir kusur mu gördün?” dedi.

**Onlar veli insanlardı, yaptıkları işi ALLAH için yaparlar bir an bile olsun onu unutmazlar ve ona devamlı tesbih ederlerdi. Sefere giderlerken bile dillerinden zikir eksik olmazdı. Hatırlayan hatırlanır. Eğer insan her gün ALLAH'ı hatırlıyor ve emirlerini yerine getirmeye çalışıyorsa o en zor günde (kıyamet) ALLAH tarafından mutlaka cen-netle mükafatlandırılır.

Ebedi saadet saraylarının kapısı ölümle açılır:

Ölümün alnından öperiz biz: “Sen ne mübârek arkadaş ve refakatçisin” deriz ölüme. Varsın, başkaları sana dikenli nazarıyla baksın, sen gülün ta kendisisin. Bırak, bazıları sana “kara yüz” yakıştırmasında bulunsun, sen, bizim için bizi aydınlık ülkelere uçuran ötelere iki ışık kanatsın. Bakma sana “soğuk yüz” dediklerine; sen bizim için, müjde çiçekleriyle kar gibi beyaz ve berraksın. Onlar sana “çukur” derler, “dehliz” derler; fakat biz, “ebedî saadet saraylarına açılan koridorun” deriz. “Ayıran” da derler sana; fakat sen, haddizatında, ebedî âlemlere intikal etmiş binlerce ahbaba, dost ve yârâna kavuşturansın. Başta, sîmalarına meleklerin hayran olduğu nebîlere, sonra Sahâbeye, salihlere, hısım ve akrabaya bizi ulaştıransın. Cemalullah'a yaklaştıransın!... Evet, ayıransın da, fakat, elemli, sıkıntılı ve ayrılık hasreti yüklü şu dünyâ talimghâhından, hayatların en hası hakiki hayata intikal ettiren bir terhis tezkeresinin! Sen, bizi Gönderen'e dönme anında, cismimizi nura garkedecek bir ebed şerbetisin! Ve sen, bir son değil, sonun sonusun; sonsuzluğa eş ve baş olabilecek son bir sonsun. Son ile sonsuzluğu dudak dudağa getiren bir ufuk ve Cemal'e açtığın gözlere çekilen bir sürmesin.. Ve yine sen, dertli bir neslin dert yüklü Tercümanı'na, “Eyvah, bugün yine ölmemişim” dedirtensin. İşte ölümün iki yanı: Önce 'terhib' düşüncesiyle ölüm, sonra da 'tergîb' düşüncesiyle ölüm...

Ölüm düşüncesi, arz ettiğimiz gibi hem caydırıcı, hem de teşvik edici yönleriyle bir yandan seyyiatımız, mes'uliyet hissimiz ve Rabbimiz'e karşı yaptıklarımızdan hesap verme endişesiyle bizi iki büklüm ederken, bir yandan da ümit-reca münasebeti içinde kalbimizi hoplatıp bizi canlandırmakta, şahlandırmakta ve kalbimizle beraber duygularımız ve düşüncelerimizle beraber davranışlarımız üzerinde müspet tesir icra etmektedir. 'Rabîta-ı Mevt' denilen ölümü sürekli

hatırlama ameliyesiyle, kabirleri ziyaret ve hastalarla sakatlardan ibret almakla -İnşallah- ülfetten kurtulmuş, iç gerilimimizi ve canlılığımızı muhafaza etmiş ve şeytan ve günahların zararından korunmuş olacağız.